

δνειρα καὶ ἰδανικά ἀπραγματοποίητα, δὲ ζῶναι μονάχα τὸ ἐπίσημο Κράτος καὶ ὅλο τὸ Ἔθνος παραστρατημένο μέσα σὲ χίμαιρες φρενολογικῆς αἰσθηματικότητος, μὲ περσότερο ἀπ' ὅλα τὴν ἴδια κοινωνία μας στὸ καθημερινὸ τῆς ξετύλιμα καὶ στὸ διαμόρφωμά τῆς στὰ καθέκαστα. Ἀπὸ κεῖ μπορεῖ νὰ νοιώσῃ κανεὶς πὼς ὁ πολιτισμὸς μας βρίσκεται σὲ κατώτερο σημεῖο, καὶ δὲν εἶναι βέβαια διόλου συντελεστικὸ γιὰ τὴν πρόοδο ποὺ ὅλοι λαχταροῦμε, μιὰ τέτοια διαπαιδαγώγησις τοῦ λαοῦ μας, ἀντίθετη μὲ τὴ σημερινή ἐποχὴ καὶ τίς τάσεις γενικὰ ποὺ τὴ σηματοδεύουν.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ κ. ΠΑΛΛΗ

ΠΟΛΗ, 15 Μαΐου 1912.

Ἀξιότιμε κ. Πάλλη,

Πῆρα τὰ βιβλία σας καὶ σὰς εὐχαριστῶ πολὺ. Ἡ χαρά μου εἶναι πολὺ μεγάλη ὅταν βλέπω τίς καινούργιες ἰδέες νὰ μεγαλώνουν καὶ ὁλονένα νὰ βρίσκουν ἔδαφος σὲ βαθμὸ ποὺ κοντέθουν νὰ πνίξουν τίς παλιὰς καὶ σχολαστικὰς ἰδέες.

Γιὰ χαρά σας δὲ σὰς γράφω ὅτι πέρσυ στὴ δημοτικὴ συντροφιά μας στὸ Ροδέρτειο εἴχαμε μόνο 27 παιδιὰ ἐνὼ φέτος εἶναι 40.

Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τί ὠφέλεια προκύπτει ἀπὸ τὸ ἔργο σας τὸ ὁποῖο ἀρχίσατε. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐμολογήσουμε ὅτι ὀλίγοι εἶναι σὰν ἐσᾶς, θάρρη δμως καίρες καὶ κοντέθει ποὺ ὅλο τὸ ἔθνος μὲ μιὰ φωνή θὰ σὰς εὐχαριστεῖ καὶ εὐγνωμονεῖ καὶ σὰς καὶ ὅλους ὅσους προσεπάθησαν καὶ γενήκανε αἷτιοι νὰ τὴ ξυπνήσουν ἀπ' τὸν ὕπνον του.

Ταῦτα καὶ διατελῶ μὲ τὴν πρόεπουσα πρὸς σὰς ἐκτίμησι.

**

Σ' ὅσους φίλους μᾶς γράφουνε νὰν τοὺς στέλνουμε τὸ «Νουμᾶ», ἀναγκαζόμαστε νὰ παρατηρήσουμε πὼς μᾶς εἶναι ἀδύνατο νὰν τονε στέλνουμε χωρὶς προπλερωμὴ. Ἐς πρὸς αὐτὸ ἡ ἀπόφασή μας εἶναι τελιωτική.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ἰδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ἀρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνδρομὴ χρονιάτικη: Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κρήτη δρ. 10. Γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ ψρ. χρ. 12,50.—Γιὰ τίς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τριμηνες συνδρομὲς (3 δρ τὴν τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητὴς ἂν δὲν προπλερώσει τὴν συνδρομὴ του.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο. — Τὰ περασμένα φύλλα πουλιῶνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμὴ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κιόσκια, καὶ στίς ἐπαρχίες σ' ὅλα τὰ πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΚΡΑΤΟΣ Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ; ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀

Στὸν ἀριθ. 256 τῆς Βερολινέζικης ἐφημερίδας τοῦ Voss (τῆς 21 τοῦ Μάη) διαβάζω τὸ ἐξῆς τηλεγράφημα ἀπ' τὴν Πετρούπολη: «Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς Μάρκωφ, ἓνας γνωστὸς μαθηματικὸς, **ἔκανε στὴν Ἱερὰ Σύνοδο αἵτησι νὰ τὸν ἀφορέσει**, γιατί οἱ θρησκευτικὲς τοῦ πεποιθήσεις δὲ συμβιβάζονται μὲ τὰ διδάγματα τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησίας· ἡ Σύνοδος δέχτηκε τὴν αἵτησι, μὰ δὲ θέλησε νὰ τὸν ἀναθεματίσει μὲ ὅλες τίς διατυπώσεις».

Τὴν εἰδησι τὴν ἐπιβεβαιώνει κι ἄλλο βερολινέζικο φύλλο, τὸ Tageblatt (ἀριθ. 262 τῆς 24 τοῦ Μάη) προσθέτοντας πὼς στὴν αἵτησή του ὁ Μάρκωφ (ποὺ εἶναι καὶ συνταξιούχος Καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιον τῆς Πετρούπολης) γράφει ὅτι ὕστερα ἀπὸ ἔρευνα καὶ παρατήρησι εἴκοσι χρονῶν ἐσκημάτισε τὴν ἀμετάβλητη πεποίθησι πὼς ἡ ὀρθόδοξη θρησκεία εἶναι «ἀνοησία». Ἡ Σύνοδος ἔκανε πολλὰς, μὰ μάταιας προσπάθειες νὰ τὸν ἀποτρέψει ἀπὸ τὸ σκοπὸ του, ἴσως γιατί ὁ Μάρκωφ εἶναι πολὺ ἀγαπητὸς στὴ ρώσικη κοινωνία, καὶ στὸ τέλος τὸν ἀφόρεσε.

Αὐτὰ γίνονται σ' ἓνα μέρος ποὺ βέβαια δὲ φημίζεται γιὰ τὸ φιλελεύτερον πνεῦμα του, σ' ἓνα μέ-

ρος πού κοντά στον πολιτικό δεσποτισμό έχει να υποφέρει όχι λίγα απ' την παπαδοκρατία και ζει για ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού του στη σκοτεινή ανυπόφορη θρησκομανία και δεισιδαιμονία.

Όμως στον τόπο μας, τον τρισαχαιτωμένο, το φιλελεύτερο; Έδω τολμάει ένα δικαστήριο, που αποτελείται από ανθρώπους σπουδαγμένους χρόνια δολόκληρα στο Πανεπιστήμιο, ανθρώπους σδόνομα έπιστήμονες, τολμάει να θεωρεί αξιόποινη κάθε ανάπτυξη, **έπιστημονικής θεωρίας** που δε συμβιδάζεται με την έδρέεικη μυθολογία της Παλιάς Διαθήκης. Κι αυτοί οι δικαστές ούτε πετάχθηκαν απ' το δικαστικό κλάδο, ούτε καν παρατήρηση τους έγινε. Θεός φυλάξει! Μάλιστα βρέθηκε ανώτερο δικαστήριο, ή κορυφή της ρωμέικης δικαιοσύνης, να επικυρώσει, μάλιστα με κάποια **έπίταση**, την πρώτη απόφαση. Άκούστηκε ποτέ στον είκοστόν αιώνα ανώτερο δικαστήριο να βρίσκει πως το να λέτε πως ο Νιαγάρας έχει βίε περισσότερο από 7420 χρόνια που μάς λέει ή Έκκλησία πως πέρασαν απ' την κτίση του κόσμου **είναι πράξη αξιόποινη** και να μη σας τιμωρεί μόνο και μόνο γιατί ένας μάρτυς κατάθεσε πως είπατε τέτοια πράγματα; Όστε αν τέσσαρες-πέντε άνθρωποι βεβαίωναν πως το άκουσαν με τ' αυτιά τους να ξεστομίζει ο κατηγορούμενος τί..... βλαστήμια εκείνη, θα τον έστελναν στο φρέσκο;

Είναι τόσο άπίστευτα πράγματα αυτά, που μου φαίνεται πως θα μάς μουντζώσουν χεροπόδαρα εκείνοι οι έκφυλισμένοι Εύρωπαίοι, που τολμούν να μην παίρνουν τις έπιστημονικές τους θεωρίες απ' τη Γένεση, σαν τ' ακούσουν. Έννοείται πως έμας τέτοια πράγματα δε μάς κάνουν αίτηση. Έμεις δείχνουμε στην Εύρώπη τον πολιτισμό μας μιλώντας δυο κουτσογαλλικά, φορώντας μονόκλ, φράκο και σμόκιν με μεταξωτές κάλτσες και έσωτερικό χειρότερο απ' του τελευταίου χαμάλη της Εύρώπης, δείχνοντας τα ήλεκτρικά μας τράμι και τα αυτοκίνητα, που τα φέραμε για να διευκολύνουν συγκοινωνία όντων που δεν είναι άξια άκόμα ούτε για γάϊδαρο! Αυτός είναι ο ρωμέικος πολιτισμός.

Ποιος θα τολμούσε λοιπόν σε μάς σήμερα να ακολουθήσει και στον τόπο μας το παράδειγμα του Μάρκωφ, γιατί τις ιδέες του πολλοί πολλοί τις δέχονται και στον έρημον αυτόν τόπο, χωρίς κίνδυνο να καταστραφεί; Όταν καταγγέλλεται ένας Καθηγητής του Πανεπιστημίου γιατί, χωρίς να πεί πως ή όρθόδοξη θρησκεία είναι άνοησία, τόλμησε να διδάξει την έπιστημονική του θεωρία την άσυμβίβαστη βέβαια με τη Γραφή και ό μηνυτής **δε στέλνεται στο φρενοκομείο**, μά διορίζεται σε ανώτατο αξίωμα του **Κράτους** όταν διώχνεται ένας φιλόσοφος, για-

τί δεν μπορεί να καταλάβει πως ή φιλοσοφία είναι το ίδιο πράμα με το σύμβολο της πίστεως και πως ό φιλόσοφος πρέπει να **έξηγήσει** το έμυστικό και άχώριστο της Αγίας Τριάδος — κι ό ήθικος αυτούργός της πράξης αυτής διορίζεται Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο όταν τέτοια πράγματα γίνονται έδω και κανέναν δε μιλεί, κανέναν έπιστήμονα δε διαμαρτύρεται, καμμιά Κυβέρνηση (φιλελεύτερη!!) δεν προστατεύει την έλεύτερη σκέψη — ίσια ίσια ανταμείβει την πνευματική σκλαδιά, τί περιμένουμε; Ν' ανοίξουμε τα μάτια του κοσμάκη, να βρούμε έκει την προστασία, που μάς χρειάζεται μια και γι' αυτόν παλειόμμε — δεν το κάνουμε. Το βρίσκουμε καλύτερο να κάνουμε σωματείο για να οργανώνουμε δεξιώσεις και φαινομενικότητες κι όχι να δουλεύουμε πραγματικά **για την πνευματική αναγέννηση** του πιο τυφλού απ' όλους τους λαούς της Εύρώπης. Έτσι δουλεύουμε οι γραμματισμένοι, οι μορφωμένοι, οι φωτισμένοι Ρωμιοί. Την **αντίθεση** ανάμεσα έκκλησίας και κράτους δεν τολμούμε να την τονίσουμε· άφίνουμε τον κλήρο να συγχίξει, να θολώνει τα πράματα, τον άφίνουμε να δημιουργεί καινούργια θρησκεία με όόγματα παραπατώντας την πραγματική θρησκεία της ήθικης κι έμως να τολμάει να λέει πως αυτός είναι ό **φρουρός της άληθινής θρησκείας**, αυτός που έδημιούργησε χριστιανισμόν έντελώς άγνώριστο για να μπορεί να έκμεταλλεύεται του κόσμου το θρησκευτικό αίστημα. Δε δείχνουμε πως ό Χριστιανισμός διδάσκει κ' έξυμνει τη μέλλουσα ζωή, ένω **όλοι μας** (κι αυτός ό κλήρος!) ένδιαφερόμαστε **για την παρούσα**. Δε δείχνουμε πως αυτή ή δημιουργία του κράτους είναι συγχρόνως **άρνηση** της θεμελιώδικης διδασκαλίας του Χριστιανισμού. Δε δείχνουμε πως ή του κράτους μέλη θα είμαστε, θ' αναγνωρίζουμε τον κόσμο αυτόν, την εύτυχία μας στη ζωή αυτή θα ζητούμε και μόνο δευτερότερα θα σκεφτόμαστε για το τί θα γίνουμε σαν πεθάνουμε — ή της έκκλησίας μέλη θα είμαστε, της άληθινής έκκλησίας, που περιφρονεί την παρούσα ζωή, που άνέχεται, **μάλιστα επιθυμεί** τη δυστυχία έδω για να βρεί την εύτυχία στη μέλλουσα. Βρισκόμαστε μπροστά στο μεγάλο δίλημμα: Θέλεις να πετάξεις τα πλούτη σου («εύκοπώτερόν έστι κάμηλον διά τρυπήματος ραφίδος διελθείν ή πλούσιον εις την βασιλείαν του Θεού εισελθείν» Ματθ. XIX. 24), θέλεις ν' άνέχεσαι την κάθε άδικία χωρίς να ζητήσεις το δικιο σου, θέλεις ν' άφήσεις να σε σκοτώσουν χωρίς να άμυνθείς (Ματθ. V. 38 έππ. «Έγώ δε λέγω ύμιν μή άντιστήναι τω πονηρώ· άλλ' όστις σε ραπίσει επί την δεξιάν σου σιαγόνα, στρέψον αυτόν και την άλλην» κλ.), θέλεις να μην

ἐνδιαφέρεσαι γιὰ τὴ ζωὴ, γιὰ τὴν τροφή, γιὰ τὴν ἐνδυμασία παρὰ μόνο νὰ ζητᾷς «πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ» (Ματθ. VI. 25 ἐππ.) — τότε εἶσαι χριστιανός, τότε εἶσαι μέλος τῆς ἐκκλησίας καὶ περιφρονεῖς, καταριέσαι τὸ κράτος. Θέλεις ὅμως νὰ ζήσεις πρῶτα καὶ ὕστερα νὰ σκεφτεῖς γιὰ τὴ μέλλουσα ζωὴ, τότε δημιουργεῖς τὸ κράτος καὶ, ἂν ἔχεις ἀνάγκη, φτιάχνεις μιὰ νέα θρησκεία, ἄσχετη μὲ τὸ χριστιανισμό. Ἐδῶ δὲ χωρεῖ συμβιβασμός· ἢ κράτος ἀνεξίτηλο (δηλ. ὡς κράτος ἄθρησκο) ἢ ἐκκλησία χριστιανική. Αὐτὸ τὸ λέει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός· «οὐδεὶς δύναται δυοὺς κυρίους δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει· ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει· οὐ δύνασθε Θεοῦ δουλεύειν καὶ μαμμωνᾷ» (Ματθ. VI. 24). Πρέπει νὰ τὰ νοιώσουμε αὐτὰ καλὰ· μᾶς τὸ λέει καὶ ὁ Χριστός, μᾶς τὸ λέει καὶ ἡ λογικὴ μας. Ἡ τὸ ἓνα — ἢ τὸ ἄλλο. Καὶ τὴν ἀπάντησιν δὲν ἔχουμε ἀνάγκη νὰ τὴν περιμένουμε πολὺ· ὅλοι θέλουμε κράτος. Γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνας μάλιστα ποὺ μόνοι μας τὸ δημιουργήσαμε, γιὰ μᾶς ποὺ περιφρονώντας τῆς Ἐκκλησίας τοὺς ἀφορισμούς **τοὺς σύμφωνους μὲ τὴ διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ**, πολεμήσαμε, αἵματοκυλίσσαμε γιὰ νὰ μὴν ὑποφέρουμε τὰ μαρτύρια τῆς σκληρίας, γιὰ μᾶς ποὺ μὲ τὴν αἵματοδαμμένη σημαίαν τῆς ἀνταρσίας καὶ τῆς **λευτερίας** τινάξαμε ζυγούς καὶ δημιουργήσαμε τὸ ἐλεύτερον ἑλληνικὸ βασίλειον, γιὰ μᾶς ποὺ γεννιόμαστε, ζοῦμε καὶ πεθαίνουμε μὲ μιὰ σκέψη, πῶς νὰ πολεμήσουμε γιὰ νὰ λευτερώσουμε σκλάβους ἀδελφούς — τὸ πρόβλημα εἶναι λυμένο. Θέλουμε **κράτος**. Τὸ κράτος αὐτὸ δέχεται μέρα τοῦ ἀνθρώπου **κάθε θρησκείας**, εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι ἀνεξίτηλο = αὐτὸ **ὅαν κράτος** ἄθρησκο. Τὶς συνέπειας ζητᾷμε τώρα τῆς ἀρχῆς αὐτῆς· ἀναγνώριση τῆς κάθε θρησκείας, ἀναγνώριση καὶ τοῦ ἄθρησκο καὶ τοῦ πιστοῦ μιὰ καὶ τοὺς ἐνώνει ὁ κοινὸς δεσμός τοῦ κράτους, ἀναγνώριση στὸν καθένα τὸ δικαίωμα **νὰ ἀποφασίζει ὁ ἴδιος ποιά θρησκεία ἔχει καὶ θέλει νὰ ἔχει**. Ὅλα τὰ πολιτισμένα κράτη ἀναγνωρίζουν τὸ δικαίωμα τῆς ἀποχώρησης ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν χωρὶς καμμιά δυσάρεστη νομικὴ συνέπεια. Αὐτὸ ζητᾷ ὁ φιλελεύθερος καὶ αὐτὸ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ δώσει, ἂν σέβεται τὸν ἑαυτὸ τῆς, μιὰ φιλελεύτερη Κυβέρνηση.

Α. ΤΡΑΝΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

R. P. Theop. Πόλη. Λάβαμε τὴ συντρομὴ τοῦ 1911 καὶ εὐχαριστοῦμε. — κ. Χρ. Γκουμουλτζίνα. Λάβαμε τὴ συντρομὴ καὶ εὐχαριστοῦμε. — κ. Π. Ταβ. Στείλε μας τίποτ' ἄλλο καλύτερο.

ΟΙ ΙΤΑΛΟΙ ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΜΝΟ

Στις 27 τοῦ περασμένου Μᾶη πῆγε στὴ Κάλυμνο ὁ Ἰταλὸς ναύαρχος Βιάλε μὲ δεκαεφτά πολεμικὰ καράβια. Στὴ δοξολογία ποῦνινε τὴ μέρα κείνη στὴ Μητρόπολιν τῆς Κάλυμνος, ὁ φίλος Γεράσιμος Ζερβὸς χαιρέτησε ἔτσι τὸν Ἰταλὸ ναύαρχο:

Ἐξοχώτατε,

Μὲ ψυχὴ γεμάτη χαρὰ καὶ εὐγνωμοσύνη ὅλος ὁ νησιώτικος αὐτὸς λαὸς σᾶς εἴχεται τὸ «καλῶς ὤρισες» στὸ βράχο τοῦ ποῦ ἐλευθέρωσαν τὰ δυνατὰ καράβια τὰ καμαρωτὰ τῆς ὥραιας Ἰταλίας.

Τέτοιες ἡμέρες ἀδολῆς ἐλευθερίας γιὰ χρόνια μακρὰ ὀνειρευόμαστε, καὶ τώρα ποῦ τὰ ὄνειρά μας πῆραν σάρκα καὶ ζωὴ κάτω ἀπ' τὰ γιγάντια κανόνια τῆς ἐνδοξῆς «Πίζας» φοβούμεστε ἀκόμη μὴν εἶναι τῆς φαντασίας μας ὀπτασίαις ἡμερινῆς ποῦ ὁ ἥλιος ὁ λαμπρὸς τοῦ Αἰγαίου θερμαίνοντας τὶς κεφαλὰς μας γεννᾷ γιὰ νὰ σβυστοῦν στὸ γέρας τῆς ἡμέρας.

Γενναῖοι θαλασσινοὶ τῆς Ἰταλίας!

Ὅσους ἀγνοὺς παλμοὺς δόξας καὶ ἐνθουσιασμοὺς χαρᾶς καὶ ἂν γέννησαν στὰ στήθια τοῦ εὐγενικοῦ Ἑθνους σας οἱ ἀρχὲς τοῦ Λιβυκοῦ πολέμου δὲν μποροῦν νὰ συγκριθοῦν μὲ τὶς χρυσῆς σελίδες τῆς Ἱστορίας ποῦ τώρα γράφουν τὰ καράβια σας στὸ σταύρωμα τὸ δοξασμένο τους στὰ γαλανὰ νερά τοῦ Αἰγαίου, γιὰ τὴν ὁρμήν τῆς ἐλευθερίας ἀπὸ τὸν Τύραννο τῆς Χριστιανωσύνης ἱερώτερη καὶ πιὸ γερὰ θεμελιωμένη παρὰ κείνη ποῦ οἱ γενναῖοι οἱ ἱππότες σας θέλησαν νὰ δώσουν στὰ χρόνια τῶν Σταυροφόρων.

Χαρίσάτε μας, ἐνδοξε Ναύαρχε, τὴν ἄδεια νὰ σᾶς ποῦμε δυὸ λόγια ἀκόμη ποῦ σᾶς παρακαλοῦμε νὰ διαβιβάσετε στὴν Α. Μ. τὸ Βασιλεῖα Βίκτωρι Ἐμμανουήλ, τὸν ἀντάξιο διάδοχον τοῦ Ἐλευθερωτῆ καὶ Ἐνωτῆ τῆς ὥραιας Ἰταλίας.

Οἱ πόθοι μας οἱ προαιώνιοι εἶναι νὰ δοῦμε καὶ μεῖς μιὰ μέρα σύντομη τὴν ἐνωσὴν μας μὲ τὴ Μητέρα μας Ἑλλάδα. Ἡ εὐγνωμοσύνη μας στοὺς Ἀδελφούς Ἰταλοὺς μᾶς θέλει νὰ εἴμαστε εὐκρινεῖς καὶ ξάστερα νὰ λέγουμε τὸν πόνον τῆς ψυχῆς μας. Ξέρομε καὶ τιμοῦμε βαθειὰ τὴν ἀποστολὴν σας πῶς εἴστε ὄχι καυκαλητῆς ἀλλὰ ἐλευθερωτῆς τοῦ Αἰγαίου.

Ἄν τοῦτο εἶναι δύσκολον πρὸς τὸ παρὸν ἐξαιτίας τῶν πολιτικῶν περιστάσεων, θέλομεν νὰ μείνωμε ἐλεύθεροι ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἐλευθερωτῶν μας, χωρὶς οὔτε σκιά νὰ βλέπουμε ἐπικυριαρχίας ἀπὸ τὴ Δύναμιν ποῦ στέρησε - ἀπὸ κατάρρα φαίνεται θεϊκὴ - τὴν πλούσιαν γῆν τῆς Ἀσίας, τὰ μαγικά τῆς Ἰωνίας παραλία καὶ τὰ ὥραϊα νησιά τοῦ Αἰγαίου.